

Det var heller ikke i den Henseende, men navnlig mod de indførte Sommerkursus, den ærede Ordfører rettede sine Bemærkninger. Disse ere indførte, fordi der var et fra Landets Side stærkt ubtalt Ønske om, at Underviisningen ogsaa maatte komme Lærere paa Landet tilgode. Flere Lærere paa Landet havde stor Lyst til at erholde Underviisning i Agerdykningskemi; de kom herind, fik et Kursus paa 4—6 Uger, og vendte da tilbage; i det Nar, de vare hjemme, anstregte de sig af al Evne for at gjøre Fremskridt, kom igjen herind og gjenemgik atter et Kursus paa 4—6 Uger, og gjorde da bethdelige Fremskridt. Det, at man valgte disse Kursus, saaledes, at der imellem dem kom til at ligge et Nar til Hjemmearbejde, bevirkede, at Lærerne havde stor Nytte af dem. — Man søgte ogsaa paa den Maade at fremme Sangunderviisningen, navnlig med Hensyn til Indførelsen af den nye Psalmebog, og til dette Niemed at finde fortrinligt Begavede, enkelte Brændpunkter, enkelte Personer, til hvem de andre Lærere kunde søge hen og finde Veiledning. Saadanne Personer pillede man ud af Flokken, tog dem herind i Sommerferien og gav dem en omhyggelig Underviisning; de vendte da tilbage med den Veiledning, de havde faaet, og udbredte den videre i deres Kreds. Jeg troer, at denne Vej har været overordentlig hensigtsmæssig; det har været en stille, fordringsløs Maade til at udbrede Dplysning blandt Befolkningen paa. Der er ikke opført store, kostbare Bygninger, der er ikke ansat Docenter og Direktører; der er ikke Tale om store Gager og Pensioner, men kun om smaa Honorarer; og den, der har havt Overtilsynet, har kun faaet nogle faa hundrede Rigsdaler for at styre og hjerpe det Hele. Det er et Mønster paa, hvad der kan udrettes med smaa Pengemidler. Efter andre Landes Exempel vilde man have indrettet et Seminarium, en stor Underviisningsanstalt; nu er man gaaet frem paa denne beskedne og billige Maade, — og man tør derfor ogsaa haabe, at De, mine Herrer, ikke ville afknappe Noget i det foreslaaede Beløb. Foretagendet har ogsaa i Slesvig vundet en saadan Sympathi, at der er indkommet saa mange Andragender fra fiesvigiske Lærere, at det fiesvigiske Ministerium har stillet 1,000 Rd. til dette Niemed, for at fiesvigiske

Lærere ogsaa kunne nyde Godt af Underviisningen. — Jeg vil derfor, som sagt, ønske og anmode om, at man ikke vil afforte Noget i dette lille Beløb. Det er min fulde Overbeviisning, at det er sjældent, at man for en videre Kreds har stiftet saa meget Godt for en saadan Sum Penge; thi Kundskab og Kundskab ere to forskellige Ting. De Kundskaber, en enkelt Mand har til sin egen Glæde og Fornyttelse, kan have sin Betydning for ham, men ikke saameget for Andre, men den Kundskab, som man giver Lærere, er en Kilde, der strømmer til Andre, en Kapital, der strax bærer Rente for Mangfoldige. Hvad vil det ikke alene sige for Haandværkerne, at Lærerne i Kjøbstæderne kunne give Underviisning i Tegning; at Lærerne, saavel paa Landet som i Kjøbstæderne, kunne veilede i Kemi. Netop saadanne Kundskaber, som man har søgt at meddele disse Lærere, kunne Samfundet paa utallige Maader til Nytte. Der var fra Ringkjøbing en gammel Lærer, hans Navn er Rasmussen, hvis Kjøphest nu var Kemi; det glædede hans Lærer herinde overordentligt at læse med ham, at tage ham med paa Laboratoriet og i det Hele veilede ham; da han kom hjem, dannede han strax et Kursus i Agerdykningskemi, og Landmændene tuede til hans Veiledning. Jeg anbefaler Sagen til Thingets Velvilje.

Naturligviis er der flere andre Poster, som jeg vilde have tilladt mig at omtale; men, hvad jeg nu har berørt, vedkommer nærmest Fortiden, og jeg haaber derfor, at de Herrer ville undskyldte, at jeg har htvret mig noget vidtløftigt og maaskee noget varmt derom, men begge Sager ligge mig meget paa Hjerte, og det vilde navnlig gaae mig overordentlig nær, dersom det skulde blive Resultatet med Hensyn til Viborg Domkirke af de i Sandhed mofommelige Bestræbelser, der ere gjorte, at denne Kirke blev staaende i sin nuværende halvtnedrevne Tilstand.

Merk: Det, jeg nærmest vilde udtale mig om, er det Forslag, som Udvalget har stillet med Hensyn til Nægtelsen af den forlangte Begjæring til Ombygning af Aarhus Kathedralsskole. Da Ministeren har tiltraadt Udvalgets